

визначено політику в даній сфері, яка узгоджується з політикою регіонального розвитку, промисловою політикою, політикою розвитку інновацій, розроблено стратегії розвитку регіонів та громад, визначено інституційну складову, інструментарій підтримки кластеризації економіки та розвитку кластерів.

Інформаційні джерела

1. URL: <https://www.prostir.ua/?news=staly-vidomi-peremozhti-konkursu-zolotyj-flipchart-za-rezultatamy-onlajn-holosuvannya>(дата звернення: 20.06.2021).
2. Kropelnytska, S., Vusyatyska M. (2015) Institutional and financial support for regional innovation development based on cluster approach. Economic annals-XXI 3-4(2), 37-40. URL: http://soskin.info/userfiles/file/2015/3-4_2_2015/Kropelnytska,Vusyatyska.pdf(дата звернення: 20.06.2021).
3. Крпельницька, С.О. (2008) Особливості формування фінансових відносин у кластері народних художніх промислів. Актуальні проблеми економіки, 5, 51-59.
4. Проєкт національної програми кластерного розвитку до 2027. URL: <https://www.industry4ukraine.net/publications/proyekt-nacjonalnoyi-programy-klasterного-rozvytku-do-2027/> (дата звернення: 20.06.2021).
5. https://www.dgfc.sepg.hacienda.gob.es/sitios/dgfc/es-ES/ipr/fcp0713/c/ac/oac/Documents/SILKE_STAHL_ROLF.pdf(дата звернення: 20.06.2021).

Лапоша Д.Ю., аспірант кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом НАДУ при Президентіві України
<https://orcid.org/0000-0001-5090-4778>

Науковий керівник: Дегтярьова І.О., д.н. держ. упр., професор, професор кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом НАДУ при Президентіві України

ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ, ЗЕМЕЛЬНИХ, МАЙНОВИХ ТА ІНШИХ РЕСУРСІВ ГРОМАД

В Україні наявна низка недоліків у функціонуванні механізмів здійснення контролю за публічними фінансами, які мають системний характер. Процеси децентралізації системи місцевих фінансів призвели до погіршення ситуації при здійсненні розподілу та контролю за фінансовими ресурсами, зокрема покращення фінансового стану одних територіальних громад призводить до зубожіння інших. Відсутність дієвого контролю за публічними фінансами ставить у нерівні умови територіальні громади.

В першу чергу, хотілося вказати на фінансові проблеми, що не дозволяють розвиватися територіальним громадам та безпосередньо стосуються здійсненню контролю за такими фінансовими ресурсами. Втрати

територіальними громадами фінансових ресурсів оцінені в 470 млн. гривень у 2020 році.

Сьогодення визначає необхідність впровадження нових інструментів здійснення контролю за використанням публічних фінансів. Існуючі механізми продовжують викликати суперечності під час розподілу фінансових ресурсів та подальшого їх ефективного використання. З початку проведення фінансової децентралізації настає необхідність у задоволенні потреб різних стейкхолдерів, що знаходяться на всіх рівнях публічного управління.

Підвищення ролі і значення органів місцевого самоврядування в системі суб'єктів управління повинно паралельно відбуватися із переглядом підходів до організації контролю за їх діяльністю, оскільки відповідні процеси повинні передбачати наявність реальних важелів впливу на органи та посадових осіб місцевого самоврядування задля забезпечення законності та ефективності їх діяльності, одним із яких і є контроль.

Реформа децентралізації місцевих фінансів забезпечила доступність до фінансових ресурсів територіальних громад та підштовхнула до необхідності контролю на місцевому та регіональному рівні, зважаючи на такі чинники:

- 1) органи місцевого самоврядування є дієвим засобом суспільного самоконтролю;
- 2) територіальна громада концентрує нереалізований потенціал регіонів, який обов'язково необхідно розвивати;
- 3) органи місцевого самоврядування є суб'єктами управління фінансовими ресурсами та майном відповідних територій.

Зміцнення фінансової незалежності регіонів та територіальних громад має базуватись на законодавчих принципах організації місцевої влади, закріплених в Конституції України, Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Європейській хартії місцевого самоврядування – гарантування і забезпечення державою виконання повноважень місцевого характеру, фінансовою базою якого є регіональний фінансовий ресурс, децентралізація якого неможлива без одночасної передачі органам місцевого самоврядування переважної більшості повноважень місцевого характеру і коштів державного бюджету у вигляді окремих податків або їх частини [1].

Ефективність управління фінансовими ресурсами на місцевому рівні здійснюється через проведення оцінювання, встановлених у власній методиці показників, критеріїв та оцінок. На нашу думку, до таких показників, на підставі яких оцінюється діяльність суб'єкта управління публічними фінансами відносять:

- соціально-економічні показники;
- показники виконання бюджету;
- показники фінансово-господарської діяльності та виконання фінансових планів;
- показники використання комунального майна;
- показники стану активів, зносу основних засобів;

- коефіцієнти фінансової стійкості, покриття, платоспроможності.

Ефективне місцеве самоврядування та забезпечення ним поступального соціально-економічного розвитку відповідних територій має супроводжуватися збільшенням ресурсної та фінансової бази. Децентралізація як інструмент розподілу фінансових ресурсів повинна використовуватися з визначенням відповідних повноважень щодо вдосконалення контролю за фінансовими ресурсами.

Для створення ефективної системи контролю за публічними фінансами важливе значення відіграє система зовнішнього та внутрішнього контролю.

Необхідна вимога, яка постала перед органами та посадовими особами місцевого самоврядування передбачає вдосконалення організації внутрішнього фінансового контролю шляхом впровадження аудиту як методу контролю.

Інтегрована модель внутрішнього контролю містить вісім компонентів, які пов'язані між собою: внутрішнє середовище здійснення контролю, формування цілей, опис процесів, ідентифікація та оцінка ризиків, спроби реагувати на ризики та управління ними, механізм контролю (контрольні заходи), організація інформаційного та комунікаційного обміну, здійснення моніторингу системи внутрішнього контролю та відстежування результатів реалізації контрольних заходів [2].

Незважаючи на відведенню значної ролі внутрішньому контролю зовнішній контроль буде забезпечений такими інструментами:

- попередній аналіз проектів рішень, що стосуються використання майна, грошових коштів та інших фінансових ресурсів;
- моніторинг процедури здійснення закупівлі товарів, робіт та послуг;
- оцінка розподілу бюджетних коштів на стадії проектування.

Визначаючи інструменти проведення контролю, актуальним залишається питання про запровадження необхідних механізмів контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування з боку державних органів та громади. У межах чинного законодавства органи місцевого самоврядування мають можливість створювати власні контролюючі органи, використовуючи організаційно-правовий механізм для підвищення ефективності функціонування системи контролю за публічними фінансами в межах територіальної громади [3].

Науковці пропонують оцінювати ефективність контролю у системі місцевого самоврядування за такими показниками:

- а) реальна та соціально корисна управлінська мета;
- б) витрати ресурсів та управлінської енергії;
- в) строк досягнення мети;
- г) обставини внутрішнього та зовнішнього характеру [4].

Результати здійснення контролю відображають реальні та потенційні можливості органів місцевого самоврядування щодо акумулювання та використання фінансових ресурсів з метою виконання своїх власних функцій

і повноважень для забезпечення соціально-економічного розвитку територіальної громади.

Становлення ефективної системи управління на місцевому рівні досягається за допомогою модернізації та впровадження нових механізмів здійснення контролю за публічними фінансами. Забезпечення контролю на місцевому рівні є дієвим інструментом покращення ефективності та формування сприятливих умов зміцнення місцевого самоврядування.

Інформаційні джерела

1. Віхоть О.С. Перспективи розвитку фінансових ресурсів регіону / Фінанси, митна та податкова справа: збірник наукових праць студентів. Випуск 4 / ред. кол.: Н.С. Ситник, У.З. Ватаманюк-Зелінська, Л.О. Петик, О.Р. Західна, Ю.О. Голинський, О.А. Сич, С.Д. Смолінська (відп. ред. Н.С. Ситник). Львів : ЛНУ, 2020, 381 с.

2. Гуцалнко Л.В. Контроль в системі управління / Облік і фінанси, № 1 (83), 2019, с.5-10.

3. Стрельцов В.Ю. Державний фінансовий контроль діяльності органів місцевого самоврядування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. управл.: спец. 25.00.02, механізми державного управління / В. Ю. Стрельцов. – Харків, 2005, 22 с.

4. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В. Б. Авер'янова, К.: Ін-Юре, 2002, 668 с.

Малишівський Т. В., аспірант кафедри управління та бізнес-адміністрування

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Науковий керівник – кандидат економічних наук, доцент Стефінін В.В.

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПАСПОРТ ЯК КЛЮЧОВА СКЛАДОВА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

В основі соціально-економічного розвитку будь-якої території чи країни є економічне зростання та ефективний перерозподіл доходу в суспільстві.

Економічне зростання, як процес - потребує ресурсів. Джерелом економічного зростання є інвестиції.

Беручи до уваги ті процеси глобалізації, що мають місце сьогодні, економічне зростання країни можна фінансувати за рахунок іноземного капіталу у вигляді прямих іноземних інвестицій [2].

Для того, щоб бути конкурентоздатним на ринку капіталу та залучати достатні для економічного зростання обсяги інвестицій, необхідно покращувати інвестиційну привабливість.